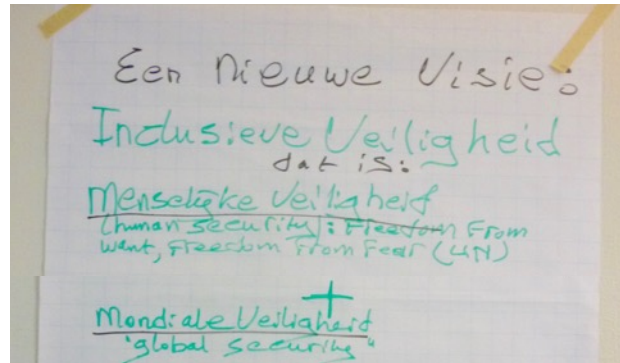

Inclusieve vrede in het Nederlandse en Europese defensiebeleid?

Woensdag 6 april, Den Haag

Op woensdagmiddag 6 april komt een groep van 12 verschillende Nederlandse vredesorganisaties bijeen in Den Haag. Op uitnodiging van de Quakers zijn zij aanwezig om na te denken over een gezamenlijk visiestuk over gedeelde of inclusieve vrede. Tijdens deze middag onderzoeken we wat er voor de aanwezigen belangrijk is op het gebied van inclusieve vrede en denken we na over hoe we dit samen concreet kunnen invullen in de vorm van een visiestuk. In dit verslag vindt u een overzicht van wat er deze middag besproken is.

Presentaties

Quakers Johannes Borger en Kees Nieuwerth openen de middag met twee korte presentaties, gebaseerd op de vooraf rond gestuurde stukken (op te vragen bij Johannes en Kees). In deze presentaties wordt de stand van zaken (in de wereld en het Nederlandse defensiebeleid) kort uitgelegd en wordt het begrip inclusieve veiligheid verder toegelicht. In dit geval spreken wij bij inclusieve veiligheid over veiligheid die zowel de menselijke (human security) als de mondiale kant (global security) bevat. De slides van de presentatie zijn als bijlage toegevoegd.

Discussie

Wat vinden wij van inclusieve veiligheid? Zijn wij het eens met wat er in de presentaties is verteld en wat er in de verstuurde teksten staat? Hieronder een selectie van de bijdrage aan de discussie over deze twee vragen, in de vorm van een enigszins thematisch gegroepeerd dialoogdocument.

Europa

"In De Correspondent stond een interessant artikel door Willem Schinkel waarin hij uitlegt dat de EU altijd wordt geduid in termen van oorlog. Zoals 'Het is uit oorlog begonnen' en 'We hebben nu al zolang geen oorlog gehad'." "Het Nederlandse beleid is ook steeds meer afhankelijk van Europese nota." "Het is niet ondenkbaar om een paragraaf over Europa in het stuk op te nemen."

Inclusief = niet alleen mensen

"Zoals ook in de US en UK Quaker stukken wordt vermeld, er is een breder begrip van veiligheid, het betreft niet alleen human security over mensen, maar de volledige schepping." "Anders zeggen we opnieuw "de mens staat centraal", en dan zijn we eerder een deel van het probleem dan van de oplossing geworden." "Het is belangrijk het woord inclusief goed uit te leggen."

Bewoording – Veiligheid & human security

“Het woord veiligheid sluit al dingen uit, want veiligheid is vaak tegen vijanden, dan zit je al in een bepaalde lijn van denken.” “Met het woord veiligheid maak je mensen bang, het is een goed verkoopwoord.” “Gaat het dan om een inclusief vredesbeleid?” “Je zet jezelf op achterstand als je met andere termen komt, het is strategisch handig om het woord terug te claimen.” “Her-claimen is handig omdat we zo makkelijker kunnen aansluiten bij de lobby en bij manieren van denken die op plekken al bezig zijn.” “Aan het begrip human security zitten kwalijke kantjes.” “Het wordt vaak gebruikt en is nu een beetje besmet.” “Het gaat vaak over harde veiligheid, maar volgens ons is het juist om die state security te ontlopen.” “We moeten helder invullen wat wij onder de verschillende begrippen verstaan en aangeven met welke definities we het niet eens zijn.”

Soevereiniteit

“Human security wordt vaak ingevuld als wij zorgen voor de veiligheid, ook al gaan we dan tegen de soevereiniteit in.” “Het woord soevereiniteit raakt mensen erg.” “We hoeven het niet over soevereiniteit te hebben, we kunnen het hebben over zorgplicht.” “In brede term behoort veiligheid ook tot de zorgplicht.” “Daar moeten we helder in zijn, dat het niet gaat om zorg-afhankelijk worden en een aangeleerde hulpbehoevendheid.”

Politiek, Economisch en Cultureel

“Het ontstaan van de EU is een politieke gebeurtenis waardoor er nu 70 jaar geen oorlog is geweest. Het heeft niet altijd met defensie te maken, ook met politieke inzichten. Hoe zouden we die ervaringen in de tekst kunnen verwerken?” “Het gaat ook om vrede in het kader van economisch denken. Er komt een nieuwe economie van winst en betekenis. In de economie zit de wortel van het probleem.” “We ontkomen er niet aan ook de beleidsmakers aan te spreken.” “Naast de economische kant gaat het ook om culturele veiligheid.”

Lokaal & Mondiaal

“Als je in gesprek wil gaan over vrede, is het pragmatisch om dichtbij huis te beginnen.” “Menselijke veiligheid begint al bij lokale gemeenschappen, het is niet per se alleen heel groot.” “Veiligheid is steeds dichterbij, omdat we een mondiale wereld zijn.” “Op politiek niveau kunnen ze soms niet anders dan harde maatregelen treffen, burgerinitiatieven kunnen

wel anders, en dat is belangrijk.” “De neiging is om een politiehuisje tegenover de moskee die vaak in brand wordt gestoken te zetten en zo te beveiligen, waardoor die er langs lopen altijd denken ‘Oh ja, hier is het onveilig’, terwijl andere lokale oplossingen ook mogelijk zijn.” “Het gaat om het zoeken naar hoe je mondiale dingen kan meenemen op lokaal niveau.”

Spreeken van de taal & Betrekken van meerdere groepen

“We kunnen ook een andere taal gaan spreken, maar dan hebben we kans dat we dan niet verstaan worden.” “Belangrijk dat er vrouwen en mensen met andere achtergronden betrokken worden bij het stuk, anders hebben we te maken met een aantal ingeboren blinde vlekken.” “Ook van verschillende leeftijden. Als je jongeren wil bereiken denk niet dat je met een visiestuk ergens komt – misschien via YouTube of Twitter.” “Om anderen te bereiken moeten we hun taal leren spreken.” “Wie is die ander?” “Als het niet over hen gaat, gaat het alleen over ons.”

Breedte

“Wat ik lastig vind over de inhoud: het is heel breed. Dus zeg je in feite ook dat je wel een heel groot stuk wil gaan schrijven.” “Je hoeft je niet te beperken, we kunnen een brede optiek handhaven op het totale beleid.”

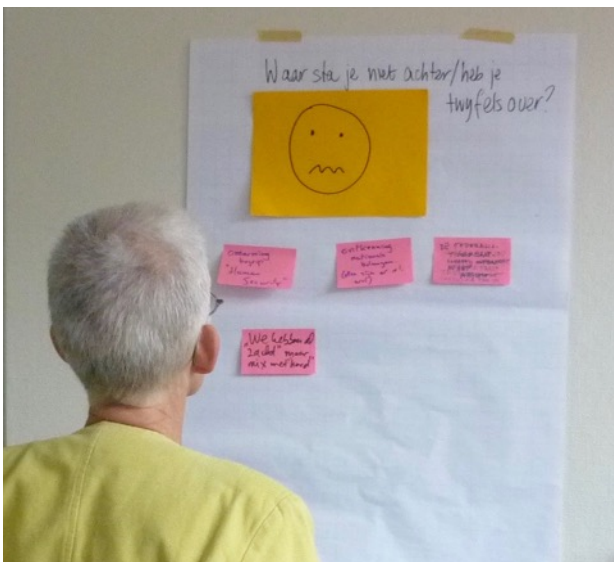
Harde - zachte veiligheid

“Zacht wordt wel gezien als vredelievend maar in de praktijk is het vooral ondersteunend van harde aanpak infrastructuur, is dat wat we willen?” “Het gaat om het vermelden wat wij verstaan onder hard en zacht, wat de realiteit is op het moment en een pleidooi voor zacht te houden.” “We moeten laten zien dat de harde kant niet werkt. De harde kant werkt niet, waarom zou je niet wat zachter gaan?” “Het is wel belangrijk kritisch naar de zachte aanpakken te blijven kijken, niet zomaar alle zachte aanpakken. Meer aandacht naar zacht, maar welke soort zacht?”

Samenvatting punten discussie

- Het is belangrijk om helder te zijn over wat je met **begrippen** als **inclusief, veiligheid, human security, harde en zachte veiligheid** bedoeld. Het gebruik van deze woorden heeft een aantal nadelen maar het voordeel is dat je je erdoor makkelijker bij bestaande energie aansluit. Om niet verwarrend te zijn is het dus belangrijk de woorden goed te definiëren en terug te claimen.
- Inclusieve veiligheid speelt zowel op **lokaal als mondiaal** niveau, we praten hier zowel op **Nederlands** als **Europees** niveau. Pragmatisch gezien is het makkelijker om op lokaal niveau te beginnen.
- **Economie** en **politiek** spelen een belangrijke rol in inclusieve veiligheid die we in de visie moeten toelichten.
- De visie is niet alleen breed qua reikwijdte, de betrokken groep is ook breed. Het is belangrijk dat we vrouwen, jongeren en andere **minderheidsgroepen** in het visieproces **betrekken**.
- Om dit op een goede manier te doen is het belangrijk **de taal van de ander** te leren begrijpen en spreken.
- Er is kans dat het visiestuk door de **breedte** en hoeveelheid van de onderwerpen erg groot wordt. Het voorstel is om een kort overkoepelend stuk te produceren wat vervolgens per onderwerp kan worden uitgewerkt.

Om het gewenste visiestuk verder te verhelderen, beantwoordde de groep de volgende vragen:

Waar sta je helemaal achter?

- Soevereiniteit van de staat opheffen
- Ook lokale voorbeelden benoemen
- Investeren in de reparatie van gebroken relaties, ook tussen landen
- Het begrip inclusieve veiligheid promoten
- Kritiek op huidige veiligheidsmanie geven
- Herdefiniëren (ontmaskeren) van bekende begrippen
- Vrij van angst zijn
- Dat 'verdedigen' onveilig maakt
- Mens en ecologie centraal staan
- Aansluiten bij thema's die al in beweging zijn
- De taal van de 'tegenstander' spreken
- De 7 lagen van menselijke veiligheid: economisch, voedsel, ecologisch, gezondheid, fysiek, gemeenschap, politiek,
- Relativering van het natie begrip

Waar sta je niet achter/heb je twijfels over?

- Omarming begrip 'human security'
- Ontkenning van nationale belangen, die zijn er namelijk wel
- We hebben al zachte veiligheid, maar ook harde veiligheid; de balans is absoluut niet goed

Wat mis je nog?

- De federalistische maatschappij ontbreekt in het argument
- Hoe komt het dat "ons vredestreven" nog zo weinig gedeeld wordt?
- Nadruk op 'economie' als motor

Voor wie is het bedoeld?

Voor onszelf - Voor onze achterbannen, specifiek jonge achterban - Jongeren, vrouwen, migranten en andere minority groepen - Programma commissies van politieke partijen - Ministerie van Defensie - Ministerie van Veiligheid en Justitie

Aan de hand van de informatie die we in de discussie hebben vergaard kunnen we een schets maken van welke stappen er nu nodig zijn om tot een visiestuk te komen. In drie groepen worden de volgende wensen en ambities voor dit visiestuk geformuleerd:

Wensen & Ambities
Opzet stuk is max 4 pagina (exclusief inhoudsopgave)
Concept begrippen en wat betekent dit voor...
Helderheid over begrippen, en beeld over alternatief
Zelf (met eigen woorden) kunnen vertellen wat we met nieuwe inclusief vredes/veiligheidsbeleid willen
Focus groep verschillende onderwerpen / onderzoek
Heldere taal, geen jargon
Veiligheid bereiken, niet dicteren
Begrip inclusieve veiligheid promoten

De drie groepen denken aan de volgende mogelijke acties en producten die we kunnen uitvoeren om aan deze wensen en ambities te voldoen. Hieronder een samengevoegd overzicht van deze mogelijke acties en producten:

Acties & Producten	Wie?
Tijdsplanning tijdig met betrokkenen communiceren en opvolgen	
Inclusiviteit in economie, 7 lagen alles in het kader van 'veiligheid'	
Ontmaskeren van de drogredenen achter de wapenhandel/productie	
YouTube filmpje over hoe het is / hoe het zou moeten zijn	
Concrete voorbeelden van alternatieven	
Teach-in	
Documentatielijst	
Ingezonden brieven en/of columns v	
Vredesmagazin (2100 woorden)	
Contact met studentenverenigingen voor inspraak	Thalia
Lancering ontmoetingsdag vredesorganisaties	Henk A

Vanuit deze acties en producten worden de volgende prioriteiten geformuleerd om als eerste mee aan de slag te gaan:

Prioriteiten	Wie?
Op 20 april een eerste opzet leveren	Schrijfteam
Twee weken later deadline voor eerste meekijkende	Meekijkers
Twee weken later met eerste versie voor 25 april	Jan S
Uitnodiging achterban voor commentaar	Iedereen
Verzamelen alle suggesties voor na de zomer	Schrijfteam
Contact leggen voor input in de verkiezingsprogramma's	Henk A
Begrippen verhelderen, timing	
Het breed eens worden in vredesbeweging over begrip veiligheid	

PLAN

Er is afgesproken dat we beginnen met het opstellen van een kort document (maximaal 4 pagina's) over wat besproken is tijdens deze sessie. Hierin zal duidelijk staan toegelicht wat wij met sommige begrippen bedoelen. Er komt een eerste ronde feedback op de opzet van de meelezers. Vervolgens wordt het stuk aangepast en voor 1 juni is het klaar om naar de achterbannen gecommuniceerd te worden. De achterbannen worden uitgenodigd te delen wat zij er van vinden, wat er mist en of de toon juist is. Voorbeelden van momenten waarop het met de achterban gedeeld wordt zijn de ledenvergadering van Kerk en Vrede in september, de internationale dag samenwerkende vredesorganisaties op 28 mei en de Walk of Peace op 18 september in Enschede. Ondertussen wordt er ook al een stap richting de politiek gemaakt, zodat we op tijd zijn voor de verkiezingsprogramma opzet (Jan S contacteert GroenLinks, SP, Greetje - ChristenUnie, Henk A - PvdA, Kees K - PvdD). Henk A stelt zich op als contactpersoon als anderen nog nieuwe contacten bedenken. Tijdens de zomer wordt de feedback verzameld. Tijdens de Vredesweek in September zullen we een publicatie in verschillende vredesmedia opzetten om het stuk verder te delen. Dan gaan we ook aan de slag met het specifiek focussen op verschillende doelgroepen. Nieuwe ideeën of vrijwilligers voor acties kunnen zich verder melden bij het schrijversteam.

Voor het schrijven en meelezen van het stuk boden de volgende personen zich aan:

Schrijvers: Kees N, Maarten, Jan S, Johannes, Henk A,

Meelezers: Greetje, Kees B, Thalia +?, Janneke Stegeman? (Kees B checkt), Raadslid Fatima van de Haagse stadspartij? (Jan B?)

Tweede schil meelezers: Jan B

Aanwezigelijst

Han Verhoeven (Perspectivity)
Henk Blom (Kerk en vrede)
Greetje Witte (Kerk en Vrede)
Kees Nieuwerth (Quaker)
Maarten van der Werff (Christian Peacemaker Team - Nederland)
Maria van der Hamsvoord (gastvrouw)
Benno Houweling (PAIS/SVAG)
Anne van Marwijk (Perspectivity)
Jan Schaake (Oorlog Is Geen Oplossing)
Henk van Apeldoorn (Vredesmissies Zonder Wapens)
Peter van Leeuwen (Quaker)
Thalia Malmberg - (Women Peacemakers Programme)
Johannes Borger (Quaker)
Kees Kalkman (Vereniging Dienstplichtigen – AMOK)
Jan Bervoets (Haags vredesplatform).

Staat er ergens iets zoals u dat niet bedoeld had?

Laat het ons weten, dan passen we het aan.

Meer informatie?

Neem contact op met Johannes Borger 06 1055 1600 of per mail johannes.borger@hotmail.com

Colofon

Facilitatie, verslag & layout
Perspectivity (perspectivity.org)

